

Příklad (4.)

Consider the evolutionary parabolic problem

$$\begin{aligned} \partial_t u - \Delta u - \alpha \Delta_p u &= 0 && \text{in } (0, T) \times \Omega, \\ (\nabla u + \alpha |\nabla u|^{p-2} \nabla u) \cdot \nu + \beta |u|^{q-2} u &= 0 && \text{on } (0, T) \times \partial\Omega, \\ u(0) &= u_0 && \text{in } \Omega \end{aligned}$$

with $\Omega \subset \mathbb{R}^d$ Lipschitz, $\alpha, b \geq 0$ and $p, q \in (1, 2)$.

For any $u_0 \in L^2(\Omega)$ show that there exists unique weak solution.

┌

Řešení (Definice slabého řešení)

Jako rovnice slabého řešení nám vychází

$$\langle \partial_t u, \varphi \rangle_{V^*} + \int_{\Omega} (\nabla u + \alpha \cdot |\nabla u|^{p-2} \nabla u) \nabla \varphi + \int_{\partial\Omega} \beta |u|^{q-2} u \varphi = 0, \quad \forall \varphi \in V,$$

neboť když budou funkce dostatečně hladké a použijeme per partes na prostřední člen a fundamentální větu na celou rovnici, na hranici získáme druhou rovnici problému a na vnitřku dostaneme první rovnici. Stačí správně zvolit V a prostor řešení.

Aby byl dobře definován druhý integrál, potřebujeme, aby $u(t), \varphi \in W^{1,2}(\Omega) \cap W^{1,p}(\Omega)$. Zároveň pro třetí integrál potřebujeme $u(t), \varphi \in L^q(\partial\Omega)$. Můžeme si všimnout, že vzhledem k Trace theorem, Hölderově nerovnosti a Lipschitzovskosti Ω nám pro toto stačí $u(t), \varphi \in W^{1,2}(\Omega) =: V$. Tudíž máme svou oblíbenou Gelfandovu trojici $V = W^{1,2}(\Omega)$ a $H = L^2(\Omega)$ ($V \hookrightarrow H = H^* \hookrightarrow V^*$).

Tedy slabým řešením problému nazveme takové $u \in L^2(0, T; V) \cap W^{1,2}(0, T; V^*)$ (L^2 , neboť z $\nabla u \nabla \varphi$ nám padá druhá mocnina; druhá podmínka je kvůli prvnímu členu rovnice), že $u(0, \cdot) = u_0$ ($C([0, T]; V^*)$ z podmínky na u , tedy toto dává smysl) a u splňuje pro skoro všechna $t \in (0, T)$ rovnici výše.

└

┌

Důkaz (Jednoznačnost)

Jsou-li u_1, u_2 dvě slabá řešení, pak $v := u_1 - u_2 \in L^2(0, T; V)$ musí splňovat (dosadíme $\varphi = v(t) \in V$ do rovnice výše):

$$\langle \partial_t v, v \rangle_{V^*} + \int_{\Omega} \nabla v \nabla v + \int_{\Omega} \alpha (|\nabla u_1|^{p-2} \nabla u_1 - |\nabla u_2|^{p-2} \nabla u_2) \nabla v + \int_{\partial\Omega} \beta (|u_1|^{q-2} u_1 - |u_2|^{q-2} u_2) v = 0,$$

ale my víme, že $|x|^{r-2}x$ je (striktně) monotónní (a $\alpha, \beta \geq 0$), tedy

$$\langle \partial_t v, v \rangle_{V^*} \leq \langle \partial_t v, v \rangle_{V^*} + \|\nabla v\|_{L^2(\Omega)}^2 \leq 0.$$

Zintegrováním podle t (od 0 do τ) a použitím per partes pro Gelfandovu trojici máme

$$\frac{1}{2} \|v(\tau)\|_{L^2(\Omega)}^2 - \frac{1}{2} \|v(0)\|_{L^2(\Omega)}^2 \leq 0.$$

Ale $v(0) = u_1(0) - u_2(0) = u_0 - u_0 = 0$, tedy $\|v(\tau)\|_{L^2(\Omega)}^2 \leq 0$ pro skoro všechna τ , tudíž $v = 0$ a $u_1 = u_2$. □

└

┌

Důkaz (Existence)

Označíme-li $A(u, \xi) = \xi + \alpha \cdot |\xi|^{p-2}\xi$, $B(u, \xi) = 0$ a $f = 0$, pak máme rovnici přesně ve tvaru $\partial_t u - \operatorname{div}(A(u, \nabla u)) + B(u, \nabla u) = f$. Navíc A, B jsou Caratheodorovy a splňují

$$|A(u, \xi)| + |B(u, \xi)| = |\xi| + \alpha \cdot |\xi|^{p-1} \leq |\xi| + \alpha \cdot (1 + |\xi|) \leq (\alpha + 1) \cdot (1 + |\xi|),$$

$$A(u, \xi) \cdot \xi + B(u, \xi) \cdot u = |\xi|^2 + \alpha \cdot |\xi|^p \geq |\xi|^2.$$

Taktéž je očividné, že ξ je strictly monotone a $\alpha \cdot |\xi|^{p-2}$ je monotónní, tudíž A je strictly monotone. Zároveň $\beta \cdot |u|^{q-2} \cdot u \leq \beta \cdot (1 + |u|)$ je taktéž monotónní operátor.

Dále postupujeme jako na přednášce, jen místo $\int_{\Omega} B(u, \nabla u) \varphi$ máme $\int_{\partial\Omega} \beta \cdot |u|^{q-2} u \varphi$. \square

└

In case that $\alpha, \beta > 0$, show that there exists $t_0 \in (0, \infty)$ such that the weak solution satisfies $u(t) = 0$ for (almost) all $t \geq t_0$. (In other words, prove the extinction in finite time).

Důkaz

Podobně jako v jednoznačnosti můžeme do rovnice dosadit přímo $u(t) \in V$ a použít integraci per partes pro Gelfandovu trojici:

$$\|u(t_2)\|_2^2 - \|u(t_1)\|_2^2 + \int_{t_1}^{t_2} \int_{\Omega} |\nabla u(t)|^2 + \alpha \cdot |\nabla u(t)|^p + \int_{\partial\Omega} \beta \cdot |u(t)|^q dt = 0.$$

Je-li $p \leq q$, potom můžeme prostřední člen odhadnout $\min(1, \alpha) \cdot |\nabla u|^q$, neboť pokud $|\nabla u| \geq 1$, pak $|\nabla u|^q \leq |\nabla u|^2$, a pokud $|\nabla u| \leq 1$, pak $|\nabla u|^q \leq |\nabla u|^p$. Následně z Poincarého nerovnosti $\int_{\Omega} \min(1, \alpha) \cdot |\nabla u|^q + \int_{\partial\Omega} \beta \cdot |u|^q \geq c_1 \cdot \|u\|_{W^{1,q}(\Omega)}^q$. My ale víme, že $W^{1,q}(\Omega)$ se hustě vnořuje do $L^2(\Omega)$, je-li $d \geq 2$, nebo do $C^{0,\cdot}(\bar{\Omega})$, kteréžto funkce jsou na omezené množině omezené nějakým násobkem své normy, tudíž je normou omezena i jejich L^2 norma. Tedy $c_1 \cdot \|u\|_{W^{1,q}(\Omega)}^q \geq c_2 \cdot \|u\|_{L^2(\Omega)}^2$ a

$$\|u(t_2)\|_2^2 - \|u(t_1)\|_2^2 + \int_{t_1}^{t_2} c_2 \cdot \|u(t)\|_2^q dt \leq 0.$$

Když si $\|u(t)\|_2^2$ označíme jako $g(t)$, nerovnost vydělíme t a zlimitíme $t_2 \rightarrow t_1$ dostáváme (za předpokladu $g(t) \neq 0$, protože jinak jsme hotovi, neboť pro $u_0 = 0$ je z jednoznačnosti $u = 0$)

$$g'(t) + c_2 \cdot g^{q/2}(t) \leq 0, \quad \frac{g'(t)}{g^{q/2}(t)} \leq -c_2, \quad \left(1 - \frac{q}{2}\right) g^{1-q/2}(t) \leq -c_2 \cdot t + C,$$

což znamená, že $g(t) < 0$ pro nějaké t , ale to je v rozporu s $g(t) \geq 0$.

Je-li $p > q$, pak se v rovnici výše zaměříme na $\int_{\Omega} \alpha \cdot |\nabla u|^p = \alpha \cdot \|\nabla u\|_p^p \geq c \cdot \|\nabla u\|_q^p$ a $\int_{\partial\Omega} \beta \cdot |u|^q = \beta \cdot \|u\|_{\partial\Omega}^q$. Je-li $\|\nabla u\| \geq 1$, pak můžeme rovnou odhadnout $\|\nabla u\|_q^p \geq \|\nabla u\|_q^q$. Je-li $\|\nabla u\| < 1$, ale $\|u\|_{\partial\Omega} > 1$, pak $\beta/2 \cdot \|\nabla u\|_q^q + \beta/2 \cdot \|u\|_{\partial\Omega}^q \leq \beta \cdot \|u\|_{\partial\Omega}^q$. Je-li obojí menší než 1, pak $\|u\|_{\partial\Omega}^q \geq \|u\|_{\partial\Omega}^p$ a můžeme použít Jensenovu nerovnost:

$$c \cdot \|\nabla u\|_q^p + \beta \cdot \|u\|_{\partial\Omega}^p \geq 2 \cdot \min(c, \beta) \cdot \left(\frac{1}{2} \|\nabla u\|_q^p + \frac{1}{2} \|u\|_{\partial\Omega}^p\right) \geq 2 \cdot \min(c, \beta) \cdot \left(\frac{1}{2} \|\nabla u\|_q^q + \frac{1}{2} \|u\|_{\partial\Omega}^q\right)^{\frac{p}{q}}.$$

Obdobným postupem jako pro $p \leq q$ dostaneme v prvních dvou případech

$$\|u(t_2)\|_2^2 - \|u(t_1)\|_2^2 + \int_{t_1}^{t_2} c_2 \cdot \|u(t)\|_2^q dt \leq 0,$$

a ve třetím

$$\|u(t_2)\|_2^2 - \|u(t_1)\|_2^2 + \int_{t_1}^{t_2} c'_2 \cdot \|u(t)\|_2^p dt \leq 0.$$

Nyní můžeme postupovat jako u $p \leq q$, jen se musíme vypořádat, že občas je tam na q a občas na p . To vyřešíme tak, že pokud je $\|u(t)\|_2 \geq 1$, pak můžeme zmenšit p -tou mocninu na q -tou, pokud naopak $\|u(t)\|_2 < 1$, pak zmenšíme q -tou mocninu na p -tou. Nejprve tedy předpokládejme $g(t) = \|u(t)\|_2^2 \geq 1$, provedme totéž co v $p \leq q$ a vyvráťme tuto možnost.

Pak máme, že pro nějaké (esenciální) t_0 je $g(t_0) \leq 1$. Ale z rovnice ze začátku důkazu je g klesající, neboť $g(t_2) - g(t_1) \leq 0$. Tedy od t_0 dál bude $g(t) \leq 1$ a my znovu provedeme totéž, co v $p \leq q$. □